
WATER WRATJES (MOLLUSCA CONTAGIOSA)

WAT ZIJN HET ?

Waterwrattjes (officiële medische term: **mollusca contagiosa**) zijn wrattjes op de huid, veroorzaakt door een virus. Het is een besmettelijke aandoening die vooral bij kinderen wordt gezien, vanaf een leeftijd van ongeveer 1 jaar. Er ontstaan huidkleurige bolvormige pukkeltjes op het lichaam. Ze worden ook wel **bolhoedwrattjes** of **luchtpukkels** genoemd. Waterwrattjes zien er heel anders uit dan gewone wratten, die meestal aan de handen en voeten zitten, en ze worden ook door een ander virus veroorzaakt. Ze gaan vanzelf weer over binnen 6-12 maanden. Het is een onschuldige aandoening.

HOE LOOP JE WATERWRATTEN OP ?

Waterwratten worden veroorzaakt door een infectie met het molluscum contagiosum virus, ook wel Molluscipox virus genaamd. Dit is een virus dat behoort tot de groep pokken-virussen. Kleine kinderen, vooral de leeftijdsgroep tussen 1 en 5 jaar, hebben nog geen afweer tegen dit virus en lopen het gemakkelijk op, door contact met leeftijdgenootjes die het hebben. Het virus kan door direct huidcontact worden overgebracht, via spelen en sporten, maar ook via voorwerpen zoals speelgoed, handdoeken, of via zwembadbezoek. De kans op besmetting is groter als de huid beschadigd is, bijvoorbeeld door krasjes, of opengekrabt. Kinderen met atopisch eczeem hebben een grotere kans op besmetting.

Volwassenen kunnen ook waterwrattjes krijgen, maar dat komt niet zo vaak voor. Het kan voorkomen bij volwassenen die als kind ze nooit gehad hebben, of waarbij de afweer tegen infecties verminderd is. Volwassenen kunnen waterwrattjes oplopen van kinderen, maar ook via seksueel contact met iemand die besmet is met het virus. Wanneer een volwassene zeer veel mollusca contagiosa heeft, moet men bedacht zijn op het bestaan van een verminderde weerstand tegen infecties. Dit komt voor bij gebruik van geneesmiddelen die de afweer onderdrukken zoals prednison, maar ook bij ziekten waarbij de afweer gestoord is, zoals HIV-infectie.

WAT ZIJN DE VERSCHIJNSELEN ?

Waterwrattjes ontstaan binnen 2 weken tot 6 maanden na besmetting met het molluscavirus. Het zijn bolvormige pukkeltjes, 3-10 mm groot, huidkleurig of wit, soms wat glanzend. Het oppervlak is afgeplat, soms zit er een deukje in. Het duurt 6-12 weken totdat ze hun maximale grootte bereikt hebben. Het kunnen er enkele zijn, maar ook heel veel, bijvoorbeeld 100. Ze komen vooral voor op de romp, in de hals en rond de oksels. Ze kunnen ook in het gezicht zitten, bijvoorbeeld op de oogleden. Rond de waterwrattjes kan eczeem ontstaan. Dit komt vooral voor bij kinderen met atopisch eczeem. Door openkrabben, of spontaan kunnen waterwrattjes opengaan. Daarbij komt de inhoud vrij, een witte substantie die molluscumbrij wordt genoemd. De wrattjes kunnen ontstoken raken. Later ontstaat er een korstje en geneest de plek. Dit laat meestal geen litteken achter, maar het kan wel.

Bij volwassenen worden waterwrattjes meestal opgelopen via seksueel contact, en zitten niet op de romp, maar rond de geslachtsdelen of rond de anus. Een condoom beschermt niet, omdat de mollusca meestal niet op de geslachtsdelen zitten maar op de huid rondom.

HOE WORDT DE DIAGNOSE GESTELD ?

Water wratjes worden herkend aan hoe ze er uit zien. Een enkele keer zijn ze niet goed te herkennen, en is nader onderzoek nodig. Hiervoor wordt onder lokale verdoving de pukkel er uit gehaald (biopt) en ingestuurd naar het laboratorium voor nader onderzoek.

WAT IS DE BEHANDELING ?

Omdat waterwrattjes binnen 6-12 maanden vanzelf weer verdwijnen is behandeling meestal niet nodig en kan een spontane genezing worden afgewacht. Bij kinderen is dat vaak ook het verstandigste besluit, omdat de methoden om ze weg te halen pijnlijk en traumatisch kunnen zijn.

Soms is er toch het verzoek om ze weg te halen. Dat kan zijn om cosmetische redenen, of als ze problemen veroorzaken zoals ontsteking, infecties, of eczeem rond de wratjes.

Er zijn verschillende methoden om ze weg te halen:

Wegkrabben (curettage) met een scherpe lepel

Met een scherpe lepel (curette) kan een waterwratje er afgekrabt worden. Zonder verdoving is dit te pijnlijk. Bij kinderen kan de huid van tevoren worden verdoofd met verdovende crème (EMLA crème). Dit moet een uur van te voren worden aangebracht, een dikke laag, afgeplakt met plastic folie. Bij de verpakking zitten Tegaderm pleisters die hiervoor kunnen worden gebruikt. Met plastic huishoudfolie kan het ook. Deze crème moet blijven zitten tot vlak voor de ingreep. De arts haalt het plastic eraf en krabt direct erachter aan de wrat weg. Ondanks deze verdoving kan het toch nog te pijnlijk en te traumatisch zijn bij kleine kinderen. Als dat blijkt is het beter om de behandeling niet door te zetten en spontane genezing af te wachten. Bij volwassenen kan een mollusca goed worden verdoofd met een verdovingsprik en er uit worden gelepeld.

De nabehandeling bestaat uit wassen met betadine jodium zeep gedurende 2 dagen om infectie te voorkomen. Het wegkrabben van een waterwrat kan een littekentje achter laten, maar meestal geneest het mooi.

Bevriezen met vloeibare stikstof

Hierbij wordt net als bij gewone wratten de wrat bevroren. Er kan een blaar ontstaan. Later valt de wrat er af. Vloeibare stikstof is heel koud (196 graden onder nul). Bij de drogist zijn ook sprays te koop waarmee je zelf een wrat kunt bevriezen. Deze vriezen niet zo diep als vloeibare stikstof. Het is nog niet duidelijk of dit even goed werkt als met de echte vloeibare stikstof uit de spreekkamer van de dokter, maar het is niet gevaarlijk om het te proberen.

Wegbranden (electrocoagulatie)

Met een apparaat genaamd electrocoagulator kan een wrat worden weggebrand door hem even aan te raken met een naald of een klein bolletje. Door een elektrische stroom ontstaat hitte, waardoor de wrat verbrand. Hiervoor is wel verdoving nodig, met verdovende crème of met injecties met verdovingsvloeistof.

Wegbranden (laser)

Ook met laser, bijvoorbeeld met een CO2 laser kan een waterwratje worden weggebrand. Ook hiervoor is verdoving nodig. Het effect is hetzelfde als bij wegbranden met het electrocoagulatie apparaat.

Aanstippen met wrattenvloeistoffen

De zelfde aanstipvloeistoffen die bij gewone wratten worden gebruikt, kunnen ook worden gebruikt bij waterwrattjes. Voorbeelden zijn Wartec, Condyline, en Podophylline collodium.

Aanstippen met cremes

Aldara crème (imiquimod) en tretinoïne crème (vitamine A zuur 0.05 of 0.1%) worden ook gebruikt voor waterwrattjes. Beide crèmes kunnen de omgevende huid irriteren.

WAT ZIJN DE VOORUITZICHTEN ?

Over het algemeen verdwijnen waterwrattjes vanzelf binnen 6-12 maanden. Toch kunnen sommigen er een aantal jaren last van blijven houden.

